

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1826/2022
06.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић, Зорице Булајић, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Срђан Алексић, адвокат из ..., против тужених „Железнице Србије“ АД Београд и „Инфраструктура железнице Србије“ АД Београд, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3315/21 од 29.09.2021. године, у седници одржаној 06.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3315/21 од 29.09.2021. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3315/21 од 29.09.2021. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 2995/17 од 03.03.2021. године, у ставу првом, другом, трећем, четвртном и деветом изреке, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени „Железнице Србије“ АД Београд да за период од септембра 2014. године, закључно са августом 2015. године тужиљи исплати на име накнаде трошкова за исхрану у току рада:

-за септембар 2014. године износ од 6.841,50 динара са законском затезном каматом почев од 15.10.2014. године до коначне исплате,

-за октобар 2014. године износ од 6.596,25 динара са законском затезном каматом почев од 15.11.2014. године до коначне исплате,

-за новембар 2014. године износ од 6.740,70 динара са законском затезном каматом почев од 15.12.2014. године до коначне исплате,

-за децембар 2014. године износ од 6.740,70 динара са законском затезном каматом почев од 15.01.2015. године до коначне исплате,

-за јануар 2015. године износ од 6.630,90 динара са законском затезном каматом почев од 15.02.2015. године до коначне исплате,

-за фебруар 2015. године износ од 6.187,39 динара са законском затезном каматом почев од 15.03.2015. године до коначне исплате,

-за март 2015. године износ од 6.703,82 динара са законском затезном каматом почев од 15.04.2015. године до коначне исплате,

-за април 2015. године износ од 6.762,16 динара са законском затезном каматом почев од 15.05.2015. године до коначне исплате,

-за мај 2015. године износ од 7.166,50 динара са законском затезном каматом почев од 15.06.2015. године до коначне исплате,
-за јун 2015. године износ од 5.095,83 динара са законском затезном каматом почев од 15.07.2015. године до коначне исплате,
-за јул 2015. године износ од 6.978,21 динара са законском затезном каматом почев од 15.08.2015. године до коначне исплате и
-за август 2015. године износ од 3.582,94 динара са законском затезном каматом почев од 15.09.2015. године до коначне исплате и

на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора:

-за септембар 2014. године износ од 2.850,63 динара са законском затезном каматом почев од 15.10.2014. године до коначне исплате,
-за октобар 2014. године износ од 2.748,44 динара са законском затезном каматом почев од 15.11.2014. године до коначне исплате,
-за новембар 2014. године износ од 2.808,63 динара са законском затезном каматом почев од 15.12.2014. године до коначне исплате,
-за децембар 2014. године износ од 2.762,88 динара са законском затезном каматом почев од 15.01.2015. године до коначне исплате,
-за јануар 2015. године износ од 3.123,13 динара са законском затезном каматом почев од 15.02.2015. године до коначне исплате,
-за фебруар 2015. године износ од 2.455,31 динара са законском затезном каматом почев од 15.03.2015. године до коначне исплате,
-за март 2015. године износ од 2.671,81 динара са законском затезном каматом почев од 15.04.2015. године до коначне исплате,
-за април 2015. године износ од 2.695,06 динара са законском затезном каматом почев од 15.05.2015. године до коначне исплате,
-за мај 2015. године износ од 2.850,31 динар са законском затезном каматом почев од 15.06.2015. године до коначне исплате,
-за јун 2015. године износ од 2.747,75 динара са законском затезном каматом почев од 15.07.2015. године до коначне исплате,
-за јул 2015. године износ од 2.786,44 динара са законском затезном каматом почев од 15.08.2015. године до коначне исплате и
-за август 2015. године износ од 2.850,06 динара са законском затезном каматом почев од 15.09.2015. године до коначне исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“, Београд да за период од септембра 2015. године закључно са септембром 2017. године, тужиљи исплати на име неисплаћених накнада за исхрану у току рада:

-за септембар 2015. године износ од 6.694,50 динара са законском затезном каматом почев од 15.10.2015. године до коначне исплате
-за октобар 2015. године износ од 7.187,73 динара са законском затезном каматом почев од 15.11.2015. године до коначне исплате,
-за новембар 2015. године износ од 7.879,29 динара са законском затезном каматом почев од 15.12.2015. године до коначне исплате,
-за децембар 2015. године износ од 7.200,98 динара са законском затезном каматом почев од 15.01.2016. године до коначне исплате,

-за јануар 2016. године износ од 8.458,25 динара са законском затезном каматом почев од 15.02.2016. године до коначне исплате,
-за фебруар 2016. године износ од 866,64 динара са законском затезном каматом почев од 15.03.2016. године до коначне исплате,
-за март 2016. године износ од 6.377,61 динара са законском затезном каматом почев од 15.04.2016. године до коначне исплате,
-за април 2016. године износ од 7.535,79 динара са законском затезном каматом почев од 15.05.2016. године до коначне исплате,
-за мај 2016. године износ од 7.387,35 динара са законском затезном каматом почев од 15.06.2016. године до коначне исплате,
-за јун 2016. године износ од 6.292,98 динара са законском затезном каматом почев од 15.07.2016. године до коначне исплате,
-за јул 2016. године износ од 6.967,50 динара са законском затезном каматом почев од 15.08.2016. године до коначне исплате,
-за август 2016. године износ од 3.018,26 динара са законском затезном каматом почев од 15.09.2016. године до коначне исплате,
-за септембар 2016. године износ од 6.484,13 динара са законском затезном каматом почев од 15.10.2016. године до коначне исплате
-за октобар 2016. године износ од 7.316,26 динара са законском затезном каматом почев од 15.11.2016. године до коначне исплате,
-за новембар 2016. године износ од 6.483,42 динара са законском затезном каматом почев од 15.12.2016. године до коначне исплате,
-за децембар 2016. године износ од 7.177,10 динара са законском затезном каматом почев од 15.01.2017. године до коначне исплате,
-за јануар 2017. године износ од 8.018,40 динара са законском затезном каматом почев од 15.02.2017. године до коначне исплате,
-за март 2017. године износ од 6.742,04 динара са законском затезном каматом почев од 15.04.2017. године до коначне исплате,
-за април 2017. године износ од 8.606,52 динара са законском затезном каматом почев од 15.05.2017. године до коначне исплате,
-за мај 2017. године износ од 8.092,66 динара са законском затезном каматом почев од 15.06.2017. године до коначне исплате,
-за јун 2017. године износ од 3.535,20 динара са законском затезном каматом почев од 15.07.2017. године до коначне исплате,
-за јул 2017. године износ од 7.737,40 динара са законском затезном каматом почев од 15.08.2017. године до коначне исплате,
-за август 2017. године износ од 3.137,02 динара са законском затезном каматом почев од 15.09.2017. године до коначне исплате и
-за септембар 2017. године износ од 7.757,57 динара са законском затезном каматом од 15.10.2017. године до коначне исплате и

на име регреса за коришћење годишњег одмора:

-за септембар 2015. године износ од 2.789,38 динара са законском затезном каматом почев од 15.10.2015. године до коначне исплате
-за октобар 2015. године износ од 2.745,31 динара са законском затезном каматом почев од 15.11.2015. године до коначне исплате,
-за новембар 2015. године износ од 2.757,75 динара са законском затезном каматом почев од 15.12.2015. године до коначне исплате,

-за децембар 2015. године износ од 2.760,38 динара са законском затезном каматом почев од 15.01.2016. године до коначне исплате,
-за јануар 2016. године износ од 3.217,81 динара са законском затезном каматом почев од 15.02.2016. године до коначне исплате,
-за фебруар 2016. године износ од 2.527,69 динара са законском затезном каматом почев од 15.03.2016. године до коначне исплате,
-за март 2016. године износ од 2.778,13 динара са законском затезном каматом почев од 15.04.2016. године до коначне исплате,
-за април 2016. године износ од 2.866,88 динара са законском затезном каматом почев од 15.05.2016. године до коначне исплате,
-за мај 2016. године износ од 3.078,06 динара са законском затезном каматом почев од 15.06.2016. године до коначне исплате,
-за јун 2016. године износ од 2.746,94 динара са законском затезном каматом почев од 15.07.2016. године до коначне исплате,
-за јул 2016. године износ од 2.903,13 динара са законском затезном каматом почев од 15.08.2015. године до коначне исплате,
-за август 2016. године износ од 2.892,50 динара са законском затезном каматом почев од 15.09.2016. године до коначне исплате,
-за септембар 2016. године износ од 2.830,38 динара са законском затезном каматом почев од 15.10.2016. године до коначне исплате
-за октобар 2016. године износ од 2.909,88 динара са законском затезном каматом почев од 15.11.2016. године до коначне исплате,
-за новембар 2016. године износ од 2.830,06 динара са законском затезном каматом почев од 15.12.2016. године до коначне исплате,
-за децембар 2016. године износ од 2.860,44 динара са законском затезном каматом почев од 15.01.2017. године до коначне исплате,
-за јануар 2017. године износ од 3.341,00 динара са законском затезном каматом почев од 15.02.2017. године до коначне исплате,
-за фебруар 2017. године износ од 2.594,25 динара са законском затезном каматом почев од 15.03.2017. године до коначне исплате,
-за март 2017. године износ од 2.936,88 динара са законском затезном каматом почев од 15.04.2017. године до коначне исплате,
-за април 2017. године износ од 2.988,38 динара са законском затезном каматом почев од 15.05.2017. године до коначне исплате,
-за мај 2017. године износ од 3.102,19 динара са законском затезном каматом почев од 15.06.2017. године до коначне исплате,
-за јун 2017. године износ од 2.946,00 динара са законском затезном каматом почев од 15.07.2017. године до коначне исплате,
-за јул 2017. године износ од 3.077,38 динара са законском затезном каматом почев од 15.08.2017. године до коначне исплате,
-за август 2017. године износ од 3.006,31 динара са законском затезном каматом почев од 15.09.2017. године до коначне исплате и
-за септембар 2017. године износ од 2.951,25 динара са законском затезном каматом од 15.10.2017. године до коначне исплате.

У преосталом делу ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3315/21 од 29.09.2021. године се **ОДБИЈА** као неоснована.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени да на име трошкова ревизијског поступка исплате тужилу укупан износ од 221.403,00 динара и то: тужени „Железнице Србије“ а.д.

Београд у износу од 77.956,00 динара, а тужени АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“, Београд у износу од 143.447,00 динара, у року од 15 дана од дана достављања пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2995/17 од 03.03.2021. године, ставом првим, трећим, петим и седмим изреке, одбијени су основни и евентуални тужбени захтеви тужиоца којима је тражио да се солидарно обавезу тужени да тужили, за период од септембра 2014. године закључно са августом 2015. године, солидарно исплате на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора појединачне опредељене месечне износе са законском затезном каматом од доспелости до исплате, ближе одређене овим ставовима изреке, као неосновани. Ставом другим, четвртим, шестим и осмим изреке, одбијени су основни и евентуални тужбени захтеви тужиоца којима је тражио да се обавезу тужени „Инфраструктура железнице Србије“ Београд да му, за период од септембра 2015. године закључно са септембром 2017. године, исплати на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора појединачне опредељене месечне износе са законском затезном каматом од доспелости до исплате, ближе одређене овим ставовима изреке, као неосновани. Ставом деветим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3315/21 од 29.09.2021. године, одбијена је као неоснована жалба тужиле, потврђена првостепена пресуда и одбијен као неоснован захтев тужиле за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену ревизију је благовремено изјавила тужила због погрешне примене материјалног права, с позивом на одредбу члана 404. ЗПП.

Врховни суд налази да су испуњени услови из члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС” бр. 72/11... 18/20), за одлучивање о ревизији као о изузетно дозвољеној ради уједначавања судске праксе, будући да је у више одлука изразио став у ситуацији када послодавац право запослених на исплату трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, не исказе у платној листи запослених, који се разликује од става израженог у побијаној пресуди. Такође, истим чланом је прописано да се о дозвољености и основаности ревизије из става првог овог члана одлучује у већу од пет судија. Из тог разлога одлучено је као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду, на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20), Врховни суд је нашао да је ревизија тужиле делимично основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била запослена код туженог „Железнице Србије“ АД Београд до 31.08.2015. године, а након статусне промене

почев од 01.09.2015. године код туженог „Инфраструктура железнице Србије“ АД Београд. Тужени приликом исплате зараде тужилци нису утврђивали структуру вредности једног радног часа, нити су ове накнаде исказане у номиналном износу у платним листама тужилце. У току првостепеног поступка обављено је економско-финансијско вештачење (које су нижестепени судови ценили и исти прихватили у обрачунском - математичком делу) и дате су две варијанте обрачуна висине накнада за исхрану и за регрес за коришћење годишњег одмора. Прва варијанта обрачуна сачињена је према параметрима из Општег колективног уговора („Сл. гласник РС“, бр.50/08, 104/08 и 8/09). Друга варијанта обрачуна извршена је према параметрима из Колективног уговора за ЈП „Железнице Србије“ из 1995. године. Тужилца тужбом у овој правној ствари потражује накнаду трошкова за исхрану у току рада и накнаду трошкова за регрес у периоду од септембра 2014. године закључно са септембром 2017. године.

Колективни уговор за ЈП „Железнице Србије“ који је донет 1995. године предвиђао је исплату накнада за трошкове исхране у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, као и начин обрачуна тих накнада. Предметни Колективни уговор важио је до 02. новембра 2002. године. Општи колективни уговор био је на снази до августа 2011. године. Анекс колективног уговора из 2006. године, као и важећи Колективни уговор из 2015. године, садрже идентичну одредбу, сходно којој је у вредност једног радног часа урачуната месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора, сведена на 1 радни час.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев налазећи да су тужилци тражене накнаде за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора исплаћене, тако што су јој урачунате приликом обрачуна зараде и утврђене кроз вредност радног часа, као и да ни у посебним ни у општим актима не постоји основ за остваривање права тужилце за накнаду тражених трошкова за утужени период, јер нема одговарајућег општег акта на основу ког би то право могла остварити, због чега не може са успехом потраживати новчану исплату по овим основима.

По становишту Врховног суда, основано се ревизијом тужилце указује да су нижестепени судови погрешно применили материјално право када су одбили тужбени захтев у односу на туженог „Железнице Србије“ а.д.Београд за период од септембра 2014. године закључно са августом 2015. године и туженог „Инфраструктура железнице Србије“ АД Београд за период од септембра 2015. године закључно са септембром 2017. године.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом. Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“ број 61/05) које се примењују од 01.01.2006. године, поред осталог, предвиђено је и право запосленог на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачке 5. и 6). Послодавцима је, након почетка примене новелираног Закона о раду, остављена могућност да својим актом утврде висину тих накнада. Притом, њихова висина мора бити одређена линеарно за све запослене, односно ти трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу без обзира на њихову стручну спрему, звање и радно место.

Колективним уговором „Железнице Србије“ а.д. Београд од 24.03.2015. године који је наставило да примењује и друштво стицалац предвиђено је да је у вредност једног радног часа за обрачун и исплату зараде укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора, сведена на један радни час. Из оваквог утврђења вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду за трошкове исхране и регреса за коришћење годишњег одмора, јер исти нису исказани у номиналним износивама. Тужени нису доставили одлуку о висини ових накнада, нити је обављеним вештачењем могла бити утврђена њихова висина - вредност са којим су укључене у вредност једног радног часа, што не искључује право тужиле на исплату ових накнада. Не може се прихватити став да су запосленима, па и тужили, ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, с обзиром да тужени спорне накнаде нису номинално исказали у платној листи тужиле, како је то прописано чланом 121. Закона о раду и Правилником о садржају обрачуна зарада, односно накнада зарада („Службени гласник РС“ бр. 90/2014 и 44/2018) којим се прописује садржај обрачуна зараде, између осталог и износ накнаде трошкова који имају карактер зарада - топли оброк и регрес (члан 3. став. 1. тачка 7). У ситуацији када важећи Колективни уговор предвиђа право запослених на накнаду за трошкове исхране у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, а не садржи конкретну одредбу о начину обрачуна тих накнада, висина накнада се утврђује применом параматера из раније важећег прописа. У конкретном случају, тужили на описани начин нису досуђене наведене накнаде (на основу прописа који није био на правној снази у утуженом периоду), будући да и важећи Колективни уговор предвиђа исплату ових накнада запосленима.

Такође, Закон о парничном поступку познаје кумулативне тужбене захтеве који се сабирају, евентуалне тужбене захтеве (усвајање следећег тужбеног захтева ако први није основан) и овлашћење туженог да се исплатом одређеног износа ослободи обавезе (*facultas alternativa*), али не и могућност истицања више тужбених захтева који су у алтернативном односу, а којим би се тужени обавезао да од две или више алтернативно одређених чинидби испуни једну. Изузетно, тужбени захтев може да садржи захтев за алтернативно обавезивање туженог, али само ако је уговором предвиђена алтернативна облигација у смислу члана 403. Закона о облигационим односивама, што није реч у конкретном случају.

Имајући у виду све наведено, Врховни суд је преиначио нижестепене одлуке у назначеном делу и усвојио основни тужбени захтев, па није било места одлучивању о следећем тужбеном захтеву.

На основу изложеног, одлучено је као у ставу другом изреке, применом члана 416. став 1. ЗПП.

Супротно наводима ревизије у преосталом делу судови су правилно применили материјално право када су одбили тужбени захтев тужиле да се тужени „Инфраструктура железнице Србије“ АД Београд солидарно са туженим „Железнице Србије“ АД Београд обавезе на исплату наведених накнада за период од септембра 2014. године закључно са августом 2015. године.

Наиме, тужени „Инфраструктура железнице Србије“ АД Београд основан је Одлуком Владе Републике Србије од 02.07.2015. године као друштво стицалац дела имовине туженог „Железнице Србије“ АД Београд утврђеног деобним билансом као

саставним делом плана статусне промене тог привредног друштва, издвајање уз оснивање нових акционарских друштава. Тужени „Инфраструктура железнице Србије“ АД Београд, уписан је у регистар привредних субјеката решењем агенције за привредне регистре од 10.08.2015. године. Планом статусне промене туженог „Железнице Србије“ АД предвиђено је да ће се опис преузетих обавеза привредних друштава насталих статусном променом уредити посебним уговором. Сви учесници статусне промене потписали су протокол о усвајању информације о спроведеном поступку статусне промене туженог „Железнице Србије“ АД од 24.06.2016. године, којим је прихваћено почетно стање у пословним књигама учесника на дан 10.08.2015. године. По означеном протоколу, тужени „Железнице Србије“ АД преузео је обавезе резервисане за судске спорове, односно спорове који су у току. Из ових разлога тужбени захтев којим је тражено да се тужени „Инфраструктура железнице Србије“ АД Београд (друштво стицалац), обавезе на солидарну исплату утужених потраживања насталих пре статусне промене туженог „Железнице Србије“ АД (друштво преносилац) и његовог оснивања правилно је одбијен и у складу са протоколом од 24.06.2016. године, односно да је обавеза исплате ових накнада само обавеза друштва преносиоца.

Околност да је тужено друштво стицалац преузело тужиљу и са њом закључило анекс уговора о раду не значи да је на тај начин преузело и све обавезе ранијег послодавца - друштва преносиоца по основу радног односа насталог пре статусне промене, а одредбама Закона о раду од 147-151 није изричито прописано да се на тај начин преузимају и обавезе послодавца претходника према запосленима из њиховог радног односа.

На основу изложеног, одлучено је као у ставу трећем изреке, применом члана 414. став 1. ЗПП.

Тужиља је успела у поступку по ревизији, па јој на основу чланова 153. став 1, 154. и 163. став 2. ЗПП припадају потребни трошкови целог поступка према оствареном успеху у спору. Тужили су досуђени одређени трошкови који обухватају: састав тужбе и четири образложена поднеска по 6.000,00 динара, заступања на три одржана рочишта по 7.500,00 динара, заступања на шест неодржаних рочишта по 4.500,00 динара, састав жалбе и ревизије по 12.000,00 динара, према важећој АТ у тренутку предузимања парничних радњи, увећани за 20% ПДВ-а. Тужили су признати и трошкови накнаде за обављено вештачење 15.000,00 динара и за судске таксе за ревизију 32.881,00 динара и ревизијску одлуку 49.322,00 динара, одмерено према Закону о судским таксама („Службени гласник РС“ број 128/24...106/15). Тужили трошак судске таксе за тужбу, првостепену и другостепену одлуку није признат, јер овај захтев није одређен у смислу члана 163. став 2. ЗПП.

Такође, тужени нису солидарни дужници и зато су дужни да тужили надокнаде ове трошкове сразмерно свом уделу у предмету спора, сагласно члану 160. став 1. ЗПП. У конкретном случају, тужили су досуђени укупни трошкови у износу од 221.403,00 динара, удео туженог „Железнице Србије“ АД у предмету спора је 35,21%, а удео туженог „Инфраструктура железнице Србије“ АД је 64,79%. Сразмерно тим уделима, тужени „Железнице Србије“ а.д. дужан је тужили да накнади трошкове поступка у износу од 77.956,00 динара, а тужени „Инфраструктура железнице Србије“ АД у износу од 143.447,00 динара.

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић